

Evidence knihoven

Hlavní důvody pro zapsání knihoven do zmíněné evidence jsou v zásadě tři:

- 1) evidované knihovny mají možnost žádat dotaci z peněžních prostředků státního rozpočtu, státních finančních aktiv nebo mohou být poskytnuty z Národního fondu podle zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů (§ 15 knihovního zákona)
- 2) evidované knihovny mohou při revizi knihovnických fondů využít výjimky ze zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů (§ 16 knihovního zákona)
- 3) za evidované knihovny sjednává Národní knihovna ČR smlouvy s ochrannými autorskými organizacemi, zastupuje knihovny systému knihoven při jednání s kolektivními správci autorských práv ve věci úhrady odměn za užití autorských děl dle zákona č. 121/2000 Sb. (§ 9 knihovního zákona).

Pro usnadnění a urychlení práce na obou stranách připravilo Ministerstvo kultury stručný vzor žádosti pro zápis do evidence knihoven, který je k dispozici ke stažení na webových stránkách Ministerstva kultury (soubory ke stažení: <https://mk.gov.cz/evidence-knihoven-adresar-knihoven-evidovanych-ministerstvem-kultury-a-souvisejici-informace-cs-341>).

Národní knihovna ČR ve spolupráci s knihovnami připravila pro menší knihovny příklad zřizovací listiny a vzorový knihovní řád. Vzory zřizovacích listin a knihovnického řádu pro knihovny bez právní subjektivity jsou dostupné v publikaci DIVÍNOVÁ, Daniela, DOSTÁLOVÁ, Lenka, FRIDRICHOVÁ, Jana, KOTISOVÁ, Jitka, LUKAČOVIČOVÁ, Magda, PAZDEROVÁ, Šárka, RICHTER, Vít, ŠČERBA, Richard a ŠEDÁ, Marie. *Jak řídit knihovnu* [online]. Redakce elektronické verze Linda Jansová. Praha: Národní knihovna ČR, Knihovnický institut, březen 2022, poslední úprava 2026/06/02 10:21 SELČ [vid 17.06.2026]. Dostupné z: <https://prirucky.ipk.nkp.cz/rizeni/start>.

Příloha 2., Veřejná knihovna, https://prirucky.ipk.nkp.cz/rizeni/priloha_02_verejna_knihovna.

Příloha 3., Legislativa a knihovny, https://prirucky.ipk.nkp.cz/rizeni/priloha_03_legislativa_a_knihovny.

Pro podání návrhu zápisu je třeba splnit několik zásadních formalit: uvést veškeré potřebné údaje dle § 5 odst. 3 knihovního zákona, přiložit nezbytné přílohy (knihovní řád a zřizovací listinu, popř. statut nebo prohlášení provozovatele o provozování knihovny) a **zaslat do datové schránky Ministerstva kultury, Odbor umění, knihoven a kreativních odvětví, Maltézské náměstí 471/1, 118 00 Praha 1, ID datové schránky: 8spaaur. Návrh zápisu do evidence knihoven se podává písemně, nikoliv prostřednictvím e-mailu.** Stejný postup platí také pro podání návrhu změny údajů.

Při zápisu knihovny, jejímž provozovatelem je právnická osoba mohou nastat dva základní případy:

- 1) knihovna je právnickou osobou, tzn. má právní subjektivitu. Potom je sama sobě provozovatelem a údaje o provozovateli i knihovně vyplňuje pouze o své instituci. Nikde se neobjeví údaj o jejím zřizovateli. Takovým příkladem je třeba Národní knihovna ČR.
- 2) knihovna nemá právní subjektivitu, je součástí jiné právnické osoby. To platí např. v případě většiny malých obecních knihoven, vysokoškolských knihoven nebo knihoven, které jsou součástí např. kulturních středisek atd. Potom v části o provozovateli vyplňuje údaje o právnické osobě, již je knihovna součástí a údaje o vlastní knihovně se objeví v části knihovna.

Je-li provozovatelem knihovny fyzická osoba, postupuje se analogicky podle bodu 2.

Zřizuje-li jeden provozovatel více knihoven, podává potom za každou knihovnu žádost zvlášť.

Upozornění: dle § 7 odst. 1 knihovního zákona má každá zapsaná knihovna povinnost informovat o změnách údajů evidovaných v evidenci knihoven do 30 dnů ode dne, kdy ke změně došlo.

Kontaktní telefon oddělení literatury a knihoven: 257 085 357